

Tuner Sony ST-SA3ES

Jaro je za dveřmi. Lovci vln začali "oprašovat" své anténní systémy a počítat škody po zimních vánicích. A jak by klasik pravil: do nové sezóny s novým aparátem! Fajnšmekrům a zarytým posluchačům rozhlasu doporučuji to nejlepší z nejlepších. Zdařilá koncepce tuneru označovaná jako "ST-SA3ES" představuje momentální topmodel firmy SONY. FM/AM stereo tuner konstrukčně vychází z ověřeného modelu ST-SA5ES. Ve své třídě jde o špičkový přístroj s vynikajícími příjmovými vlastnostmi a výborným zvukem. Navíc plně nabitý funkcemi a rovněž tak vlastníci pro DX-ery nezbytné dva vstupy pro připojení dvou plně nezávislých VKV-FM antén.

Existují samozřejmě i mnohem dražší a lepší tunery. Namátkou mohu jmenovat excelentní přístroj Accuphase T-109V, jenž je skutečnou lahůdkou pro posluchačovy smysly. Avšak při následném placení bratru 70 tisíc autorizovanému distributorovi, by se podlomila kolínka drtivé většině z nás.

Poštěstilo se mi sdílet s "trojkou esprite" VKV vlny po dva měsíce. Znam dobře i levnějšího bratříčka SONY ST-SB 920 a mohu přímo srovnávat s DENONem TU-1500RD. Mé závěrečné hodnocení je podloženo praktickými zkušenostmi a ve většině aspektů kvality příjmu a zvuku jsem srovnával s uvedenými modely v cenové kategorii 10-15 tisíc.



Popis

ST-SA3ES si právem nárokuje být topmodelem značky SONY (nejvyšší model ST-D 777ES úmyslně nepočítám, neboť jde o DAB/FM tuner s poněkud ošizenou FM částí). Testovaný model se na náš trh dodává v černém a zlatém provedení. Zlatá verze je u Sony samozřejmě za příplatek, zde činí rovných tisíc korun. Designově jde o velmi zdařilý přístroj, plně zapadající do koncepce řady SONY Esprit.

Firemní robustním "ES chassis" vykazuje známky poctivě odvedené práce, pověstnou lahůdkou na dortu je mu 6mm silný profilovaný čelní hliníkový panel. Tomu pak vévodí rozměrný centrálně umístěný display z tekutých krystalů. Intenzita zobrazení bodového bíločerveného displaye je vysoká, písmo je výborně čitelné, a to i za denního světla. Přes základní menu je možno nastavit 2+2 typy zobrazení, přičemž intenzitu lze pro noční provoz ztlumit. Display zobrazuje aktuální paměťový bank, RDS-PS-název stanice, ostatní RDS-funkce, příjmové nastavení, zvolený typ ladění a grafický měřič síly signálu. Pod displayem se nachází většina ovládacích prvků, vyjma vpravo umístěných "Tune mode" a "Enter". K ladění VKV pásmem slouží (do pravé části přístroje situovaný) velký otočný ovladač, jímž se po aktivaci ovládají též funkce menu.

Přístroj vás do zajista nadchne tichým chodem a rychlostí ladění. Kam se hrabe devětsetdvacítka! Díky vynikajícím vlastnostem přístroje je manuální ladění potěšením. Je opravdu extrémně rychlé



a přesné. Nevadí ani absence funkce "direct" - přímé namačkání frekvence numerickými klávesami. U automatiky jsem též nezaznamenal chyby. Přesná, nezastavuje na slabých či rušených stanicích, fantómové pak spolehlivě vynechává. Při obou typech ladění přístroj využívá stereo módu, naladěná stanice se rovnou rozsvítí ve stereu.

Kdo předpokládá u funkcemi nabitého tuneru sílu signálu měřící S-metr, předpokládá správně. V hlavní nabídce je grafický desetistupňový, po přepnutí tlačítka číslicový display, měřící sílu signálu v decibelech (16-70dB). Respektive 16-90dB po zapnutí attenuátoru, jenž má na svědomí útlum rovných 20dB. Přesné natočení vaší víceprvkové VKV antény je díky tomu otázkou okamžiku. Vroubkem na kvalitě je fakt, že silná stanice přece jen decibelově ovlivňuje tu slabší, povětšinou díky ní rušenou, proto stanice takovéto povahy dotáčejte raději šumovým poslechem.

Korekce kvality příjmu jsou bezbřehé. Pokud je oblíbená stanice napadena jinou, blízkou a silnější, lze optimalizováním šířky mezifrekvence docílit nerušeného poslechu. To když se ke čtyřem filtrům "300" přidají dva "150" a standardní mód (WIDE) se přepne na selektivnější (NARROW). Za "mezistupeň" mezi oběma módy wide/narrow a monem lze považovat funkci směšování na výškách (IF-BLEND), jež dále rozšiřuje možnosti bojovat s rušením. IF-Blend se výborně uplatňuje především u dálkového příjmu (100-200km), kde i jinak nenapadené stanice mívají tremolo šumu či drobného rušení. Extrémně silnou stanici, povahy vyloženě místní, lze korigovat rovněž. A sice je zde možnost attenuátorem (ATT) skokově o 20dB snížit vstupní citlivost. Zamezí se tím přebuzení tuneru a nedojde tak k zvukové degradaci signálu.

Paměť k uložení zachycených stanic je u trojky standardní, 30 předvoleb je dostačující. Rozdělena je logicky do tří banků (A-C), čítající pak každý po deseti pozicích. Lovcům vln se složitými anténními systémy či rodilým pražákům možná postačovat nebude, budou si muset vybrat těch 30 nejlepších. Připomínám v této souvislosti existenci tří nově (od 1.1.2003) spuštěných radií v Praze: EXPRES, INFO a HEY!

Situaci v České republice pak dle mého soudu nejlépe mapuje Pavel Slezák (www.dxradio.cz) a Radek Dresler (www.radiotv.cz)

RDS funkce

SONY jich má podle firemních zvyklostí plnou paletu, včetně funkce u nás žel stále nevyužívané - EON.

Využít lze funkce: název stanice (PS), formát stanice (PTY), identifikace dopravního vysílání (TP, TA), radiotext (RT), reálný čas (CT), a (PI:) čtyřčíselná numerická identifikace oblasti vysílání. Absence funkce (AF) vyhledání alternativních kmitočtů je při rozdílné zvukové kvalitě vysílačů spíše pozitivní.

Naladěná stanice je velmi rychle identifikována funkcí PS. Pokud je signál nekvalitní a nestane se tak, můžete se částečně spolehnout na vpravdě bleskový radiotext. Žel ten bývá u rušených stanic logicky dost zkreslený. Pokud nelze neznámou stanicí i nadále identifikovat, pomůže vám pak znalost jejího regionálního kódu (PI:) Česká republika má ve vínku jako první číslo dvojku, z okolních států pak: Polsko - trojku, Slovensko - pětku, Rakousko - áčko, Německo - děčko. Další čísla potom dále upřesňují daný region. Takovouto stanicí pak můžeme, pokud tak naznáme, až v pěti znacích funkcí (Char) manuálně pojmenovat.

Další funkce

"ABS-AutoBeticalSelect" - Jediným stisknutím automaticky naladí stanice do banků. A sice jako první uloží ty stanice se zachyceným RDS v signálové škále od nejsilnější do nejslabší. Přičemž trefně opomene a nenaladí ty programově shodné. Po té seřadí i ostatní, rovněž tak od nejsilnější do nejslabší.

"ASM" - Automaticky vyhodnotí signál a zvolí pokud možno nejlepší možné nastavení citlivosti a selektivity, aby výsledek byl optimální.

Konstrukce

Pohled dovnitř 4.5kg těžkého přístroje vypovídá o výborně odvedené řemeslné práci. Plošné spoje jsou logické a velmi čisté, součástková základna je kvalitní. Deska plošných spojů je jediná, 150x330mm velká, a je logicky rozdělena do několika součástkových polí (Power, IF/Detector, MPX, RDS, AM a FM).

Na první pohled zaujme důkladně zakrytovaná FM část, firemně označovaná "6ES Front END", jež ve svých útrokách skrývá šest špičkových keramických filtrů, oproti pěti u devětsetvacítky. Konkrétně čtyři pro mód "wide", zbývající dva se aktivují s módem "narrow". Příjmové vlastnosti by tedy měly být již z principu lepší! Napájení tuneru zajišťuje malý jednoduchý transformátor. V této cenové kategorii bych dozajista uvítal toroidní konstrukci, která má oproti klasice z EI-plechů rozhodně lepší vlastnosti, přesto beru EI 25 VA za plně dostačující. Filtraci napájení zajišťují vynikající elyty německé provenience, konkrétně firmy ELNA Capacitors. Hlavní zde čítá hodnoty 2200 mikrofaraďů na 35V. Zadní přípojné místa jsou tyto: 2 x FM vstup 75 OHm, 1 x AM vstup (pérové skřipce), 1 pár RCA-cinch zlacených výstupních konektorů.

Příjmové vlastnosti

SENSITIVITY

Citlivostí tento tuner řadím již do třídy referenčních přístrojů. Přesvědčivě naladí i dosti slabé a vzdálené stanice. Typickým příkladem pro Jihlavu je přes 100km vzdálené vitoraské *HIT-FM* Radio 104.9 FM, nebo Radio OKEY 104.8 FM z Bratislavy. U nich mi sice notně pomáhala funkce IF-Blend, jež šetrně odstranila drobné šumové tremolo, však tím jedinečně lépe. Proto je tuner takto koncipován. Oproti devětsetdvacítce byly i tyto signály ošetřeny a zaručen tak byl poměrně nerušený poslech. Denon se citlivostně nalézal jen těsně v espritově závěsu.

SELECTIVITY

Poněvadž éter VKV-FM pásma je doslova přecpán stanicemi až k prasknutí, je v dnešních měřících selektivita nejdůležitější složkou příjmu. Trojka esprit si v těžkém testu deseti vybraných stanic vedla znamenitě a málokterý sériově vyráběný tuner tak přesvědčivě separuje blízké signály.

Typickým příkladem necht' je mladoboleslavská Delta 92.9 FM a náchodská Metuje 92.8 FM. či Radio Orion 88.1 FM versus ČRo Region 87.9 FM. V dvacetibodovém klání "SONY 3ES" versus "SONY 920" v módu "narrow" to dopadlo přesvědčivě - (16:4) z pohledu espritu. "Denon 1500" hrál se "SONY 3ES" stejné housle a prohrál jen dvakrát. Výsledek těsně (12:8). V módu "wide" oba zástupci Sony Denon porazily - jsou evidentně selektivnější.

Resumé: Selekcí signálu trojky espritu lze považovat též za referenční.

Zvukové vlastnosti

Dymaniku a frekvenční vyváženost zvuku jsem zkoumal na výborně nastaveném rakouské

HIT-FM Radiu 104,9 FM a rovněž tak na vídeňském 99.9 FM HIT Radia OE 3. Charakter zvuku a stereofonní obraz též prověřila akustická a klasická hudba na ČRo 3 Vltava 102,7 FM z vysílače Krásné. Zvukovou srovnávací referenci obstaral vynikající tuner ze stáje Nippon Columbia - DENON TU 1500RD.

Lidský hlas na mikrofon, konkrétně zde herce Jana Třísky, zpracoval Sony velmi realisticky, zvládl jej lépe jak Denon, jenž zase přesvědčivěji vykreslil prostor okolo, báze byla znatelně širší i hlubší. Potlesk toto jen potvrdil. Při poslechu rocku a popu na OE 3 mohou říci toto: dynamika velmi dobrá, výšky čisté, podání středů přesné a dobře prokreslené, tuner disponuje pevnými a hlubokými basy. Ve srovnání s Denonem má Sony basy o fous pevnější a jdou toliko více do hloubky. V pásmu výšek spatřuji vyšší množství nízkourovňových signálů. Nejvíce rozdílu však vnímám v řečovém pásmu, kde sice nic nechybí a nepřebývá, přednes je maximálně neutrální, nicméně Denon má šťávu a válcuje Sonku svou nezkrotnou živostí. Pro Denon hovoří i podání prostorových informací báze-stereofonní obraz. Lokalizace obou tunerů je výtečná, jednotlivé signály od sebe separuje Sony znatelně lépe, toliko je nemaskuje a neslévá. To se týče samozřejmě a především u těles klasické hudby na ČRo 3 Vltava. Shrnuto-podtrženo zvuk hodnotím jako výborný, dle mých osobních preferencí upřednostňuji spíše zvuk tuneru SONY.

Závěr

Sony ST-SA 3 ES je výborný přístroj, neb ve všech zkoumaných kvalitativních aspektech obstál na jedničku. Vysokou kvalitu tuneru pro poslech doplňuje stoprocentními vlastnostmi tuneru pro DX-ing. A to jak obsáhlou výbavou, tak referenčními příjmovými vlastnostmi. Nabízí potenciálnímu uživateli vysokou užitnou hodnotu a po právu si najde mnoho příznivců mezi oběma typy tunerového poslechu.